

VERSLAG VERKENNING VENRAY 2026

Venray, 2 april 2026

Ir. C.H.C van Rooij

Verlag Verkenning Venray 2026

1. Inleiding

Op woensdag 18 maart hebben de gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. Dit resulteerde in de volgende verkiezingsuitslag en zetelverdeling.

Partij	2026	2022
CDA	6	6
Venray Lokaal	5	7
VVD	4	4
D66	4	3
BBB	3	0
GroenLinks-PvdA	3	2
Samenwerking Venray	2	3
SP	1	2
Eerlijk Venray	1	0

Het CDA Venray heeft als grootste fractie in de nieuwe gemeenteraad het initiatief genomen in het formatieproces door aan andere fracties een informatiefase voor te stellen, een opdracht te formuleren en mij te vragen als onafhankelijk verkenner.

2. Opdracht verkenning 2026

De verkenningsfase heeft als doel om inzichtelijk te maken op welke wijze en met welke partijen te komen tot een stabiel en daadkrachtig gemeentebestuur voor de komende bestuursperiode. Hierin wordt inzichtelijk gemaakt hoe de afzonderlijke partijen dit nieuwe gemeentebestuur zien, welke rol zij daarin zelf wensen te vervullen, alsook welke inhoudelijke en relationele aspecten meegenomen moeten worden.

Uitgangspunten bij deze opdracht zijn:

- o Recht doen aan de verkiezingsuitslag
- o Een krachtig en stabiel bestuur gericht op verbinding en samenwerking
- o Een open en transparant proces op basis van gelijkwaardigheid

3. Werkwijze

Voor deze verkenning gelden de volgende uitgangspunten voor de werkwijze:

- o De verkenner spreekt tenminste eenmaal vertrouwelijk en in beslotenheid met twee vertegenwoordigers van iedere partij.
- o Van elk gesprek maakt de verkenner een verslag op hoofdlijnen dat als bijlage in het eindverslag van de verkenner terechtkomt.
- o De verkenner brengt een schriftelijk verslag uit van zijn bevindingen en presenteert dit tijdens een openbare vergadering op 2 april 2026.
- o De gesprekken vinden plaats in het gemeentehuis van Venray, onder secretariaat en ondersteuning van de griffie.

4. Proces

De politieke partijen hebben op maandag 23 maart een duidingsdebat gehouden. Het [verslag](#) daarvan is gepubliceerd op het raadsinformatiesysteem.

Na het duidingsdebat is de verkenningsfase van start gegaan. De gesprekken zijn gepland met de vertegenwoordigers van alle politieke partijen op 25, 26 en 27 maart. Ter oriëntatie sprak ik deze dagen ook met de burgemeester, gemeentesecretaris en griffier. Tijdens deze gesprekken is ingegaan op de duiding van de verkiezingsuitslag, op het type akkoord, de aanpak die men voorstaat en de voorkeur voor een coalitie. Daarnaast is gesproken over inhoudelijke opgaven, kansen en knelpunten. Tot slot is cultuur, samenwerking en omgangsvormen aan de orde gesteld én zijn onderlinge relaties benoemd die een rol kunnen spelen tijdens de formatie.

Van de gesprekken is door de griffier een verslag gemaakt. De verslagen worden bijgevoegd. Informatie over personen en andere gevoeligheden zijn niet in de verslagen opgenomen.

Een tweede, verdiepend gesprek heeft met CDA en Venray Lokaal plaatsgevonden op zaterdag 28 maart.

5. De opbrengst van de gesprekken met de 9 politieke partijen

Tijdens de verkennende gesprekken is ingegaan op de duiding van de verkiezingsuitslag, de voorkeur voor een coalitie, het type akkoord, inhoudelijke opgaven, kansen en knelpunten en culturele aspecten. De opbrengst wordt hieronder samengevat.

De voorkeur voor een coalitie

In de gesprekken tekent zich een meerderheid af voor een coalitie van de 4 grootste partijen; CDA, Venray Lokaal (VL), VVD en D66. Voor VL, VVD en D66 is deze coalitie de voorkeursvariant.

Het CDA heeft de voorkeur om te starten met een “motorblok” van CDA, VVD en BBB. Bij een coalitie met VL, VVD en D66 vreesde het CDA dat de noodzakelijke vernieuwing niet op gang zou komen. De VVD sluit een coalitie met CDA én BBB uit.

BBB, GL/PvdA (PRO) willen graag deelnemen aan een coalitie, de voorkeuren voor een coalitie lopen uiteen. Samenwerking Venray, SP en Eerlijk Venray opteren niet voor deelname in een coalitie. Samenwerking Venray sluit op voorhand Eerlijk Venray uit. Alle partijen, als we de 4 grootsten buiten beschouwing laten, kunnen de keuze voor een coalitie van CDA, VL, VVD en D66 volgen gezien de verkiezingsuitslag.

De meeste partijen hebben een voorkeur uitgesproken voor coalitiebesprekingen o.l.v. een externe formateur. Daarbij is de brede wens om tot een akkoord op hoofdlijnen te komen met ruimte voor inbreng van alle partijen.

Inhoudelijke opgaven

Een ruime meerderheid van de partijen vindt dat in de formatie afspraken gemaakt moeten worden over woningbouw, de transitie landelijk gebied, sociaal werkbedrijf Noord Limburg West (NLW) Groep, een asielzoekerscentrum en het financiële perspectief (ravijnjaar).

Voor het CDA is het verlagen van de geurnormen een breekpunt. Venray Lokaal heeft grote moeite met bezuinigen op de ambtelijke organisatie en de VVD eist een oplossing voor de NLW Groep.

Cultuur, samenwerking en omgangsvormen

Veel is met partijen gesproken over de bestuurscultuur, de onderlinge samenwerking en omgangsvormen. De meeste partijen vinden dat die moeten verbeteren. De meeste gesprekspartners vinden dat daar eerst aan gewerkt moet worden voordat een inhoudelijk programma kan worden opgesteld.

6. Het advies

Mijn advies is dat CDA, Venray Lokaal, VVD en D66 met elkaar in gesprek gaan om te komen tot een coalitieakkoord op hoofdlijnen. In dit akkoord op hoofdlijnen worden de genoemde thema's beschreven met de concrete afspraken en uitgangspunten.

Op basis van de gesprekken adviseer ik om een onafhankelijk formateur te benoemen die de formatiefase gaat begeleiden.

Zodra een akkoord op hoofdlijnen in beeld is kan gesproken worden over de portefeuilleverdeling.

Nadere duiding van dit advies:

- Een coalitie van CDA, VL, VVD en D66 heeft de voorkeur en kan leiden tot een stabiel gemeentebestuur met een ruime meerderheid van 19 van de 29 zetels.
- Deze vier partijen noemden vertrouwen de belangrijkste voorwaarde voor samenwerking. De basishouding bij iedereen is dat dit zeker kans van slagen heeft.
- Deze vier partijen geven aan dat er programmatisch geen onoverkomelijke belemmeringen liggen. Daarbij zijn er wel accentverschillen.
- Deze vier partijen streven naar een goede verstandhouding met de gemeenteraad. De partijen staan open voor de samenwerking met andere partijen.
- In de afgelopen periode is veel gedaan om tot een nieuwe bestuurscultuur te komen. Het [overdrachtsdocument](#) van de griffie noem ik als voorbeeld. De vernieuwing van de raad levert hier zeker een bijdrage aan.
- Deze vier partijen zijn het eens over de vorming van een college met vier wethouders.

7. Persoonlijke noten

- a. Ik mis een samenhangend verhaal over wat de uitdagingen voor de komende jaren voor Venray zijn. Wat mij betreft zou dat een opdracht moeten zijn voor het nieuwe college i.s.m. de organisatie om dit voor te bereiden. Dat kan in de vorm van een toekomstvisie naar 2040, maar daar hoort dan wel een uitvoeringsstrategie bij. Dat is meer dan een Omgevingsvisie +.

- b. Ik mis een overdrachtdossier vanuit de organisatie waarin naast de trendanalyse vooral wordt ingegaan op:
 - a. Wat zijn de belangrijkste dossiers die doorlopen naar de nieuwe coalitieperiode? Dan bedoel ik dossiers met een hoge impact; wat is daarvan de stand van zaken; welke zijn de belangrijkste aandachtspunten voor de nieuwe bestuursperiode; waar liggen de afbreukrisico's: Maatschappelijk? Politiek? Financieel? Of in ambtelijke capaciteit?
 - b. Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen m.b.t. ambtelijke organisatie; hoe verhoudt die zich tot de benchmark; liggen er bestuurlijke wensen voor de nieuwe coalitieperiode. En wat is het advies m.b.t. balans tussen politieke en bestuurlijke ambities en de ambtelijke capaciteit.

Zo'n overdrachtdossier – zonder politieke of bestuurlijke inkleuring – zou alle partijen in de raad - en betrokken bij de coalitie - helpen om aan de voorkant keuzes te maken.

8. Conclusie en afsluiting

Op basis van het voorgaande is mijn conclusie dat Venray behoefte heeft aan een robuuste en bestuurskrachtige coalitie die de noodzakelijke en ingrijpende keuzes durft te maken. Uit alle gesprekken komt de wens naar voren dat de bestuurskracht moet verbeteren. In de afgelopen periode zijn daarin veel stappen gezet, maar er is ook nog het nodige te doen. Dat vraagt om keuzes en lef. Dat lukt alleen met een brede coalitie.

Op basis van het voorgaande en alle gesprekken kom ik tot het advies om een coalitieproces te starten met CDA, Venray Lokaal, VVD en D66. De vier grootste partijen op basis van de verkiezingsuitslag; een brede midden-coalitie die op veel steun kan rekenen.

Ik adviseer om in een formatieproces aan de slag te gaan met de inhoud, met de grote uitdagingen waar u voor staat en daarbij te zoeken naar de gemeenschappelijke belangen bij alle grote dossiers. Het is mijn beeld dat u daarin minder verschilt dan u denkt. Alle partijen hebben het belang van de burgers, de ondernemers, de sterken en zwakken in de samenleving voor ogen. Dat biedt voldoende basis om eruit te komen.

De kiezer heeft nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het buitengebied. Een van de opties was daarom om de BBB te betrekken in de voorkeurscoalitie. Deze ambitie is óók te realiseren door met deze partij en met de voltallige raad te spreken over een investeringsplan voor de leefbaarheid en economische versterking van het buitengebied. Juist in Venray, ooit de meest vee-dichte gemeente van Nederland, is een enorme sanering gaande die velen in en buiten de landbouw raakt. De pioniersgeest en ondernemerslust uit het verleden biedt heel veel kansen voor een duurzaam en gezond buitengebied. Dat vraagt om samenwerking en een pro-actieve gemeente: met visie en lef.